

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20 "
3 luni	10 "
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Articolul 462 din Codul de procedură civilă, de d-l I. A. Panait.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, s. I: *Dumitru Gavril Leonte cu Afimția M. Mihalache ș. a.* ;
Idem: *Gheorghe Răileanu ș. a. cu Tudor Ciatac* ;
Idem, s. II:
Idem, s. III: *I. Rosenfeld și Al. Falkenflük cu D. Poulopol* ;
Curtea de apel din București, s. I: *Corneliu R. Manolescu cu Stelian Lambrino* ;
Tănuitorii se pedepsesc sau nu când autorul principal este apărât de lege de d-l V. Mamigonian.

Articolul 462 din Codul de Procedură civilă

Art. 462 din Procedura civilă dispune: «Orice creditor al datornicului urmărit va putea interveni la judecata de poprire prin o simplă cerere, până ce nu s'a dat o sentință definitivă asupra validării».

Iată un articol care favorizează pe unii din creditori și lovește prea aspru în alți creditori.

Oricine s'ar putea întreba: Cum se poate întâmpla acest fapt nedrept, căci acest articol fiind cuprins într'o lege, desigur că este menit să fie în totdeauna just pentru toți creditorii cari sunt de aceeași speță și, prin urmare, cari au identice aceleași drepturi?

Pentru lămurirea afirmațiunii de mai sus, trebuie să vedem câte categorii de creditori sunt și de ce fel de drepturi se bucură fiecare din aceste categorii.

Se specifică:

1° Creditorii privilegiați, cari vin înaintea chiar a ipotecarilor ;

2° Creditorii ipotecari ;

3° Creditorii cu drept de retențiune ;

4° Creditorii chirografari, adică aceia cari nu au nici privilegiu, nici ipotecă și vin cei din urmă.

Acești creditori, între dânsii, vin în concurs, luând fiecare proporțional cu creanța lui, indiferent dacă unii sunt mai noi și alții mai vechi.

Ei posed de obicei înscrisuri.

Din punctul de vedere al siguranței ce prezintă o obligațiune născută între un creditor și un debitor, sunt unele cari asigură în mod solid pe creditor în așa fel încât creditorul este liniștit și mulțumit.

Își poate vedea de afacerile sale în mod foarte liniștit, căci capitalul său pus în ipotecă sau într'un privilegiu, și chiar în cazul când obligațiunea sa este de așa natură că-i dă dreptul de retențiune, el nu mai are nici o emoțiune ; din contră, e sigur și încredințat că tezaurul său e bine așezat.

Formalități ca : poprire, validare, etc., cari te obligă la cheltueli și pierdere de timp, și în unele cazuri chiar la regretul de a pierde din suma creditată, nu sunt unui asemenea creditor cunoscut.

Tot așa se petrece cu creditorul chirografar ?

Cred că nu, și este natural.

Creditorul chirografar a fost mai slab la tentativa debitorului și uneori s'a mulțumit și cu un înscris privat, altul cu un înscris autentic ; în sfârșit, altul cu o bucată de hârtie ce-i face mari buclucuri în unele ocaziuni. Acesta este creditorul chirografar.

Și cu toate acestea în comerț se fac operațiuni numai pe hârtie și tiud cât mai mult la acest sistem, reușind mai în totdeauna cu bine.

Ce spune Codul civil despre această ultimă categorie de creditori ?

Sunt două articole în Codul civil, cari se ocupă de această categorie de creditori în mod mai intim.

1° Principiul din art. 1718 din Codul civil ;

2° Principiul din art. 1719 din Codul civil.

Să vedem acum ce spune art. 1718 din Codul civil ?

Art. 1718 din Codul civil : «Oricine este obli-

gat personal este ținut de a îndeplini îndatoririle sale, cu toate bunurile sale *mobile* și *imobile*, prezente și viitoare».

Cum vedem, creditorul chirografar se despăgubește din orice avere, fie mobilă, fie imobilă, a debitorului, pe când cel ipotecar numai din imobile, și acelea încă trebuie să fie determinate.

În sine însă cel ipotecar e asigurat pe deplin, pe când cel chirografar, cu toată perspectiva de a urmări asupra averii, de orice natură, a debitorului, totuș este expus să piardă tot ce i se datorește, sau, în cazul cel mai bun, să se despăgubească numai cu o porțiune foarte mică din averea debitorului, din cauza multor împrejurări. Apoi, la principiul de mai sus, mai există și restricțiuni, ca art. 406 și următorii din Procedura civilă, și când debitorul și-a instrăinat averea sa, atunci creditorul, referindu-se la averea intimă, găsește puțină avere de a debitorului, în afară de aceea apărută de art. 406 și următorii; ba uneori chiar nimic.

Însă aceste articole din procedură sunt umane și înțelepte, căci nimeni, oricât de vinovat ar fi, nu trebuie să fie lipsit de strictul necesar; nu trebuie să-l lăsăm să piară, căci și el este al societății și ar fi o rușine pentru societate a-l lăsa să piară de foame și să doarmă sub cerul liber, până când va putea să agonisească ceva pentru a putea continua meseria.

Să vedem acum ce spune art. 1719 din Codul civil?

Art. 1719 din Codul civil: „Bunurile unui debitor servesc spre asigurarea comună a creditorilor săi, și prețul lor se împarte între ei prin analogie, afară când există între creditori cauze legitime de preferință“.

Prin urmare, principiul Codului civil este destul de clar când spune că toți creditorii au dreptul asupra întregii averi a debitorului, fiecare proporțional cu aceea ce are să ia de la debitor (făcând excepție cei privilegiați); și e dreaptă această măsură, căci creanțele fiind proporționale, prin urmare și paguba trebuie să fie proporțională.

Art. 1719 din Codul civil se aplică în totdeauna și în mod general? Nu e supus la nici o restricțiune?

Eu cred că da; și anume în cazul de poprire, în cazul art. 462 din Procedura civilă, care atinge principiul din Codul civil prin ultimele cuvinte: «până ce nu s'a dat o sentință definitivă asupra validării», căci de aci reiese clar că după darea sentinței definitive de validare, creditorul ce a întârziat nu mai poate popri nimic din suma validată prin sentință. Așa că creditorul tardiv poate fi prejudiciat în tot sau în parte, sau să nu

fi prejudiciat deloc; prin urmare, aici trebuie să facem o distincțiune.

Debitorul are ca avere numai suma ce se poprește în mâna terțiului și are doi creditori, cari fiecare din ei au de incasat sume ce, împreună adunate, nu întrec valoarea sumei poprite, ci o egalează.

În acest caz dispozițiunea finală a art. 462 din Procedura civilă, oricât de drastică se prezintă, nu aduce creditorului neglijent, care, fiind în cunoștință de cauză, a lăsat ca sentința de validare să devie definitivă, nici un prejudiciu, fiindcă în urmă n'are decât să procedă imediat la poprire asupra averii debitorului rămasă liberă și care satisface în totul creanța lui.

Nu tot astfel este în cazul când averea ce se poprește nu este suficientă ca să achite nici măcar pe unul din creditori, ne mai având altă avere.

În acest caz creditorul vigilent se va despăgubi cu atâta avere ce găsește în mâna terțiului, fie că achită creanța sa întreagă, fie în parte; iar cei tardivi natural că nu vor mai găsi nimic și vor rămâne păgubași de sumele creditate în totul.

Iată, prin urmare, că în acest ultim caz principiul de mai sus este neîndeplinit și creditorii sunt prejudiciați în totul.

Care este vina lor?

Aci se rezumă tot scopul rândurilor de mai sus, dacă e drept sau nu ca creditorii întârziați să sufere paguba, având în vedere și faptul dacă acești creditori au fost culpabili de neglijență sau nu.

Să luăm un exemplu practic:

Un debitor care are singura sa avere suma de 5000 franci, care e susceptibilă de poprire, de exemplu: daune datorite de societatea de asigurare la un incendiu și cari s'au stabilit la suma de 5000 lei. Debitorul nu mai are absolut nici o altă avere mobilă sau imobilă și ca creditori numai pe A cu suma de 5000 lei și pe B cu suma de 3000 lei, dați debitorului pentru construirea unei mori de măcinat cu aburi, locul fiind în câmp, și pentru cheltuelile de întreținere.

În ce privește locul era al comunei. Astfel, creditorii când au dat banii s'au încrezut asigurați cu această moară, fără însă a stipula vreo ipotecă asupra ei. Deci acum ar trebui, după principiul Codului civil, ca ei singuri, cei doi creditori, să se despăgubească din suma de 5000 lei, având creanțele exigibile și ne mai fiind alți creditori; prin urmare, creditorul A, conform principiului menționat, ar trebui să se despăgubească pentru creanța sa de 5000 de franci cu suma proporțională de 3125, iar B cu suma de 1875 lei.

Ce se întâmplă însă? Unul din creditori, și a-

nume creditorul B, care are asupra debitorului mai sus menționat o creanță de 3000 lei, se găsește ocazional în străinătate pentru afaceri importante, neștiind că debitorul său mai are un creditor, lucru foarte posibil; își vede de afaceri și nici nu bănuiește ce s'a petrecut cu debitorul său, precum de asemenea ignoră pe creditorul cel cu 5000 franci. El își vede de afaceri singur, liniștit și fără grije de cei 3000 franci pe cari li dăduse debitorului.

Pe când creditorul B era departe, creditorul A, care era aproape de debitor, de convență cu aceasta, face poprire pentru creanța sa de 5000 lei asupra sumei datorate de societatea de asigurare.

Se fac formalitățile, se stabilește termen, se judecă validarea și, în sfârșit, ajunge ca sentința de validare să fie definitivă. Creditorul B își termină afacerile și vine în țară, se duce la debitor și află că gajul său tacit a fost deja poprit și sentința de validare a rămas definitivă. Debitorul nu mai are altă avere. Cum rămâne deci creditorul B? Să aștepte 30 ani până când debitorul va face ceva avere și așa să poată să se despăgubească și el. Dar această situațiune a creditorului e penibilă!!

Ne întrebăm dacă această situațiune a creditorului întârziat fără voia lui e conformă dreptății.

La aceasta răspundem că situațiunea lui nu este conform dreptului, de oarece nu i se poate imputa absolut nimic, căci a fost în imposibilitate de a preveni răul pe care nici nu-l bănuia, după cum s'a arătat mai sus.

Articolul 462 e prea drastic, fiindcă ordonă fără să prevadă vreo excepțiune. E un ordin, cum s'ar zice, milităresc, fără discuție, și cred că a venit timpul să primească oarecari modificări.

Ce li s'ar fi întâmplat creditorilor unui falit, atunci când nu ar fi existat în Codul de comerț art. 702, și mai ales art. 706 și 943 cari sunt o podoabă a legii comerciale?

Ei bine, din practică se observă că popririle cari se fac nu le cunosc decât numai cei ce le fac.

Incolo absolută necunoștință. Când a prins de veste creditorul este tardiv.

Ei bine, această imposibilitate de a lua cunoștință toți creditorii interesați ar trebui să dispară.

Pentru ce s'au înființat articolele 702, 706 și 943, etc., etc., din Codul comercial? Tocmai pentru ca să servească interesul creditorilor; căci și în materie de poprire creditorii sunt puși în aceleași condițiuni ca și acei din materia falimentelor.

Nu există oare și aci un act de urmărire? Su-

pune-l deci și pe acesta unei publicități, căci atunci creditorul nu mai poate să zică absolut nimic. Prin urmare, ca încheiere, urmează ca și poprirea să fie supusă publicității, căci misterul face ravaj!!

Credința mea este că art. 462 din Procedura civilă este prea drastic.

Ar fi oare vreun mijloc care să inmoaie acest articol intrucâtva, și anume în așa mod încât creditorul de bună credință să nu fie lipsit de dreptul său, căci el în acest caz nu are nici cea mai mică culpă.

Eu cred că există acel mijloc și îl voi arăta mai jos, hrănit fiind de simțul dreptății, că nimeni care e fără culpă, de bună credință dovedită, nu trebuie să fie păgubit.

Aceasta o susțin pentru creditorul absolut nevovot, pentru acela care nu are nici o culpă. Cât privește pentru creditorii cari sunt culpabili de neglijență și, prin urmare, puțin interesați, n'au decât să sufere consecințele faptului lor.

Și acum, ca încheiere, voi expune care ar fi modificarea art. 462 din Procedura civilă.

Creditorul care, din caz de forță majoră, nu a respectat condițiunile art. 462 din Procedura civilă, să aibă dreptul a beneficia de principiul proporționalității asupra averii debitorului, trebuind însă să dovedească cazul de forță majoră.

A doua condițiune ar fi ca poprirea să fie publicată cel puțin în foaia anunțurilor judiciare locale, căci atunci toți din localitate și din orașele pe unde va fi răspândită foaia, poate să știe popririle în curs și se găsește atunci cineva care să puie în cunoștință pe creditorul de peste graniță; ba încă, ceva mai mult, creditorul, prin natura lucrurilor, va fi obligat să anunțe redacțiunii noul său domiciliu și astfel să aibă ziarul la îndemână, căci altfel se găsește în culpă (neglijență), cazul de forță majoră trebuie să-l probeze creditorul cu orice mijloace pe cari le-ar prevede legea.

Prin urmare, numai în acest caz, dacă, încă lasă să treacă termenul și sentința rămâne definitivă, e în culpă, legea și-a făcut datoria și creditorul nepăsător n'are decât să sufere paguba ce ocazional o va suferi.

I. A. PANAIT

Magistrat stagiar, Măcin

3 Septembrie 1909.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 27 Ianuarie 1909

Președenția d-lui CH. PHEREKYDE, prim-președinte

Dumitru Gavril Leonte cu Aftimia M. Mihalache ș. a.

Chestiuni de fapt. — Evaluarea unui teren prin acțiune. — Dacă poate fi adusă în discuția Curții de casație pentru prima oară. — Succesiune. — Renunțare. — Dacă grefierul tribunalului e competente a constata o renun-

țare în favoarea altei persoane. — (Art. 695 din Codul civil).

Chestiunea evaluării unui teren de către reclamant și prin acțiune fiind legată de constatări de fapt, nu poate fi adusă pentru prima oară în discuțiunea Curții de casare.

2. După art. 695 din Codul civil, grefierul tribunalului este competent a constata numai renunțările la succesiune făcute pur și simplu, iar nu și acelea în favoarea unora din moștenitori.

Astfel, o asemenea renunțare este inoperantă și, prin urmare, nu poate constitui o donațiune, neputând fi opusă moștenitorului care a făcut-o.

Deciziunea 45/909.—Respins recursul făcut de Dumitru Gavril Leonte, contra sentinței Tribunalului Tulcea, No. 130/907, dată în proces cu Aftimia M. Mihail și alții.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Flechtenmacher, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat D. N. Comșa, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare:

«Violarea dispozițiilor clare ale art. 109 din Proc. civilă întreagă, căci cunoscut este că un hectar de pământ valorează minimum 250 lei și în speță se cere partajul a 21 hectare, 376 m. p., teren de cultură».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că instanțele de fond, admitând în principiu acțiunea în partaj intentată de intimatele în recurs, Aftimia M. Mihail și Varvara M. Mihalache cu autorizarea soților lor, în contra fratelui lor Dumitru Gavril Leonte, recurentul de azi, și a surorii lor Frăsina Ioniță Toader, a recunoscut numitelor Aftimia M. Mihail și Varvara M. Mihalache dreptul de moștenitoare la a patra parte din averea rămasă pe urma defunctului autor comun Grigore Leonte, compusă din 21 hectare și 376 m. p. teren de cultură, situat pe teritoriul comunei Sarinasuf în Dobrogea;

Considerând că reclamantele Aftimia M. Mihail și Varvara M. Mihalache, prin petițiunea introductivă de instanță, fixează valoarea terenului de împărțit la aproape 3.000 lei, limita competenței judecătorului de ocol (art. 63 din Legea judecătorilor de pace din 1896 sub regimul căruia s'a introdus acțiunea de față);

Că nu s'a ridicat nici o contestațiune la judele de ocol, în privința valorii terenului, după cum se prescrie prin art. 64 din sus citata lege;

Că, prin urmare, această chestiune nu mai poate fi ridicată înaintea Curții de casare;

Că, pe lângă acestea, chestiunea evaluării terenului în litigiu fiind legată cu constatări de fapt, cari nu se fac de această înaltă Curte, nu poate fi adusă pentru prima oară în discuțiunea Curții de casare (art. 736 din Proc. civilă);

Considerând că, astfel fiind, sus arătatul mijloc de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea de casare:

«Că în special nu se mai putea admite cererea de partaj când se constată că reclamantele renunțaseră în mod legal la dreptul de succesiune la averea răposatului Grigore Leonte».

Considerând că tribunalul constată că reclamantele Aftimia M. Mihail și Varvara M. Mihalache, prin declarațiunea făcută la grefa Tribunalului Tulcea, au renunțat la succesiune în favoarea recurentului Dumitru Gavril Leonte;

Considerând că, după cum rezultă din dispozițiunile art. 695 din Codul civil, grefierul tribunalului nu este competent a constata decât renunțările la succesiune

făcute pur și simplu; că renunțarea făcută la grefa tribunalului în favoarea numai a unora din moștenitori este inoperantă, prin urmare nu poate constitui o donațiune și nu poate fi opusă moștenitorului care a făcut-o;

Considerând că întru cât s'a recunoscut dinaintea tribunalului că, în afară de Dumitru Gavril Leonte, în favoarea căruia s'a făcut renunțarea, mai există un moștenitor, copilul unei surori predecedată, în asemenea caz renunțarea la succesiune în favoarea exclusivă a recurentului implică o acceptare din partea reclamantelor Aftimia M. Mihail și Varvara M. Mihalache;

Considerând că, astfel fiind, bine tribunalul, și făcând o bună aplicațiune a legii, a judecat când a admis acțiunea în partaj ce face obiectul procesului de față;

Că, prin urmare, recursul este nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.;

Audiența dela 8 Maiu 1909

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Gheorghe Răileanu ș. a. cu Tudor Ciutac

Pământ rural. — Acțiuni relative la înstrăinarea pământurilor rurale, intentate înainte de 28 Maiu 1896. — Dacă ele se judecă după legea judecătorilor de ocoale din 1879, sau după dreptul comun. — (Art. 124 din legea judecătorilor de ocoale din 1896).

Legiuitorul neocupându-se, prin art. 124. din Legea judecătorilor de pace din 1896, și de acțiunile în anularea actelor de înstrăinare a pământurilor rurale intentate în baza legii din 1879, cari se găseau pendinte la tribunal la data promulgării legii judecătorilor de pace, a lăsat a se aplica în privința acestora principiul admis în materie de competență, care este acela că legea nouă privitoare la competență, fiind de ordine publică, se aplică imediat la toate acțiunile cari nu fuseseră încă rezolvate până în momentul promulgării legii noi.

Prin urmare, Curtea de apel nu putea respinge ca neadmisibil un apel relativ la pământ rural, decât dacă constată că valoarea pământului era mai mică de 1500 lei, caz numai în care apelul la Curtea de apel era neadmisibil.

Decizia 207/909.—Casată, după recursul făcut de Gheorghe Răileanu ș. a., deciziunea Curții de apel din Galați, s. I, No. 181/906, dată în proces cu Tudor Ciutac.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii avocați Emil C. Oeconomu și Barozzi, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

1. «Exces de putere și violarea art. 62 din Legea judecătorilor de pace din 1 Iunie 1896 întru cât Onor. Curte de Galați deși sus menționatul articol prevede că judecătorii de ocol judecă asemenea în prima instanță și cu drept de apel, oricare ar fi valoarea lucrului, și în aliniatul ultim spune că în toate cazurile prevăzute de acest articol, dacă se va contesta vreunui din părți însăși dreptul de proprietate.

«Onor. Curtea violează acest articol, întru cât sentința atacată de mine cu recurs a fost pronunțată sub imperiul legii noi, deci trebuie să judece fondul acestui apel iar nu să-l respingă ca inadmisibil.

II. «Violarea art. 124 din Legea judecătorilor de pace din 1896».

Având în vedere decizia Curții de apel din Galați, s. I, cu No 181/906, ce este supusă recursului;

Având în vedere că chestiunea dedusă în judecata acestei Inalte Curți prin recursul de față este de a se ști dacă acțiunile relative la anularea actelor de înstrăinarea pământurilor date după legea rurală, intentate înainte de 28 Maiu 1896, data promulgării legii judecătorilor de pace, și nerezolvate încă până la acea dată, se judecă după legea din 1879, adică de tribunal în prima și ultima instanță (art. 8 și 14) fără apel și recurs, sau conform dreptului comun, cu două grade de jurisdicție, după cum se dispune prin art. 62 din Legea judecătorilor de pace din 1896;

Considerând că legiuitorul, prin art. 124 din Legea judecătorilor de pace, s'a ocupat numai de acțiunile pe cari le dă prin această lege în competența judecătorilor comunale ce le înființa, cum și de acelea ce se găseau pendinte, la ziua promulgării acestei legi, înaintea judecătorilor de pace ce le desființa, regulând a se trimite la instanțele indicate în acest text de lege; iar prin ultimul aliniat de sub acest articol s'a ocupat de acțiunile ce s'ar introduce dela promulgarea legii în chestiune (28 Maiu 1896) și până la punerea ei în aplicare, fixată prin art. 120 la 1 Iulie 1896;

Considerând dar, că legiuitorul, neocupându-se prin sus citatul art. 124 și de acțiunile în anularea actelor de înstrăinare a pământurilor rurale, intentate în baza legii din 1879, cari se găseau pendinte la tribunal, la data promulgării legii judecătorilor de pace, a lăsat a se aplica în privința acestora principiul admis în materie de competență, care este acela că legea nouă prioritară la competență, fiind de ordine publică, se aplică imediat la toate acțiunile cari nu fuseseră încă rezolvate până în momentul promulgării legii noi;

Considerând că, astfel fiind, Curtea de apel nu putea să decidă în principiu că apelul este neadmisibil, ci trebuie să verifice și să stabilească cuantumul valorii pământului în litigiu, și numai dacă ar fi constat că valoarea pământului era mai mică de 1500 lei era în drept să respingă apelul ca neadmisibil, conform dispozițiilor Legii judecătorilor din 1896;

Că, dar, motivul de recurs fiind întemeiat, el are a fi admis;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 29 Aprilie 1909

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Iordache Popescu, recurs

Curtea cu jurați. — Jurați. — Persoană care făcând cerere de recunoașterea calității de român, cererea sa n'a trecut decât printr'unul din Corpurile legiuitoare — Dacă acea persoană poate fi jurat. — (Art. 259 din Proc. penală).

Cel ce a făcut cerere de recunoașterea calității de român, dar care cerere n'a trecut decât printr'unul din Corpurile legiuitoare, nu poate fi considerat ca celățean român, și deci nu poate fi jurat.

Decizia 996/909. — Casată deciziunea No. 8 din 1909 a Curții cu jurați din județul Buzău, după recursul făcut de Iordache Popescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Constantinescu, în desvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni pentru casare.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Reaua constituire a comisiei juraților și violarea art. 259 din Proc. penală. Juratul Negoescu Nicolae nu se bucură de drepturile publice, după cum se constată din extractul de pe actul său de naștere. Ori, una din condițiunile indispensabile unei persoane spre a fi jurat lipsește sus numitului jurat, deci decizia e casabilă».

Având în vedere că din procesul-verbal de ședință se constată că în comisiunea care a judecat pe recurent a luat parte ca jurat și Nicolae Negoescu;

Considerând că din actele înaintate d-lui procuror-general de pe lângă această Inaltă Curte, de către d-l procuror al Trib. Buzău cu adresa No. 3220/909, se constată că acest jurat nu este cetățean român; căci, făcând cerere de recunoașterea acestei calități, cererea sa n'a trecut decât prin Senat nu și prin Cameră;

Considerând că, astfel fiind, sus numitul nu putea îndeplini funcțiunea de jurat, după cum aceasta se prevede în art. 259 din Proc. penală, așa că motivul de casare fiind întemeiat, urmează a fi admis.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 24 Iunie 1909

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

I. Rosenfeld și A. Falkenflück cu D. Poulopol

Contract de samsarie. — Ce poate cuprinde un asemenea contract. — Încheierea convențiunii între părți prin stăruința misiților. — Îndeplinirea obligațiunii misiților și deci îndatorirea părților a le plăti salariu, orice s'ar întâmpla în urmă, afară de cazurile de fraudă și rea credință.

Un contract de samsarie nu poate cuprinde altceva decât punerea în raport a părților doriitoare de a contracta, cum și mijlocirea pentru înlăturarea divergențelor până când prin stăruințele intermediarului s'a ajuns la încheierea convențiunii în vederea căreia intervenise; și afacerea, odată ajunsă la acest stadiu, obligațiunea misițului este îndeplinită și salariu convenit pentru muncă și alergăturile lui rămâne datorit, orice s'ar întâmpla în urmă afară, se înțelege, de cazurile de fraudă și rea credință.

Deciziunea 176/909. — Casată, după recursul făcut atât de I. Rosenfeld cât și de A. Falkenflück, deciziunea Curții de apel București, s. III, No. 52 din 1907, dată în proces cu D. Poulopol.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați I. Saita și Anibal Teodorescu în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe d-l avocat B. Păltineanu, în combateri.

Deliberând,

Asupra întâiului motiv de casare :

I. «Exces de putere și violarea art. 1206 din Codul civil
«Curtea de fond constată, și însuș adversarul meu a mărturisit, următoarele fapte: a) că am fost însărcinat de el de a trata pentru el cu Banca de Scont cumpărarea moșiei Strâmba din jud. Vlașca; b) că pentru îndeplinirea acestui mandat, convenise cu mine de a-mi plăti ca onorariu 1% din prețul cumpărării și c) că în urma acțiunii mele mandantele meu, d-l Poulopol, a cumpărat moșia cu prețul de 1.450.000.

Curtea de fond, însă, îmi tăgăduște dreptul la onorariul promis, pentru motivul că în urmă, după ce mandantele meu căzuse de acord cu Banca vânzătoare asupra prețului vânzării,

dând și arvnă 100.000 lei, ar fi reziliat vânzarea, pentru moment, din cauza unor procese de revendicare ce pretindea cumpărătorul, mandantele meu, că greva moșia cumpărată și că în urmă, deși mandantele meu a revenit asupra rezilierii, totuși n'am dovedit că aceste revenire asupra rezilierii ar fi fost rezultatul intervenirii mele.

«Procedând astfel, Onorata Curte de apel comite un vădit exces de putere și o violare a art. 1206 din Codul civil, de oarece am dreptul la onorariul promis conform convențiunii și a faptelor, așa cum le constată Curtea de fond și așa cum le mărturisise adversarul, căci îmi îndeplinisem mandatul».

Având în vedere că instanța de fond stabilește din interogatoriul luat la tribunal intimatului Aris Poulpol, din scrisorile sale cu datele de 12, 23, 30 August și 19 Octomvrie anul 1904, din depunerile martorilor dela tribunal și din somația No. 20138 din 7 Septemvrie același an, că în adevăr Poulpol însărcinase pe Falkenflück, asociat cu Rosenfeld, să mijlocească cu Banca de Scont din București cumpărarea moșiei Strâmba din jud. Vlașca, intrată în proprietatea Băncii prin urmărirea silită; că a încredințat lui A. Falkenflück oferta sa, că acesta s'a interpus între Bancă și amatorul cumpărător și că a dus tratative până la căderea de acord asupra prețului, la desăvârșirea vânzării și la darea unui acout de 100.000 lei;

Considerând însă că Curtea de apel cu toate aceste constatări, și cu toate că în considerantele sale arată că o vânzare existase, totuși din faptul că acea vânzare se desființase în urmă de comun acord pentru că Poulpol aflase despre o acțiune în revendicare ce credea el că-i face proprietatea nesigură, Curtea trage concluziunea că tratativele lui Falkenflück și Rosenfeld se terminaseră cu un insucces și că deși în urma intervenirii unor persoane de legi se înlăturase temerile cumpărătorului, și se consfințise din nou vânzarea cu prețul convenit mai înainte, însă, de oarece Falkenflück și Rosenfeld nu mai figurase la aceste noi tratative, nu li se datora nici o plată pentru serviciile lor;

Considerând că, hotărînd astfel, Curtea de apel nu ține socoteală de condițiile unui contract de samsarie, care nu poate cuprinde altceva decât punerea în raport a părților doritoare de a contracta și mijlocirea pentru înlăturarea divergențelor până când prin stăruințele intermediarului s'a ajuns în fine la încheierea convenției în vederea căreia intervenise;

Că afacerea odată ajunsă la acest stadiu, obligațiunea este îndeplinită și salariul cuvenit pentru muncă și a lergăturile sale rămâne datorit orice s'ar întâmpla în urmă, afară, se înțelege, de cazuri de fraudă și rea credință;

Că, dar, Curtea găsind că recurenții nu-și îndeplineseră îndatorirea, când aduseseră tratativele până la încheierea vânzării și la plata unui acout, denaturează condițiile contractului de misitie și comite prin aceasta un exces de putere; că, pe de altă parte, Curtea neținând seamă de mărturisirea lui Poulpol la interogator, că el a cumpărat moșia cu prețul de 1.450.000 lei, mărturisire reînnoită și în somația sus citată, nesocotește dispozițiile art. 1206 din Codul civil, așa că din toate aceste puncte de privire mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Asupra celui de al doilea motiv de casare:

«Violarea art. 1200 din Proc. civilă

«Curtea de fond își bazează deciziunea pe depunerea unor martori, a căror procese-verbale de depunere sunt nule, conform art. 200 din Proc. civilă și anume: a) procesele-verbale de depunerea martorilor N. I. Papadat, N. Vlădescu și Grigore Călinescu nu cuprind domiciliul martorilor și nici arătarea că li s'a cetit din cuvânt în cuvânt depunerea; b) procesul-verbal al martorului Gheorghe Peride nu cuprinde profesia martorului și nici arătarea că i s'a cetit din cuvânt în cuvânt depunerea martorului.

«Toate aceste procese-verbale fiind nule, atrag și nulitatea hotărîrii căreia îi servă de sprijin».

Considerând că neregularitățile semnalate de recurenți în constatarea identității și sincerității martorilor, nu au fost discutate la însăși instanțele de fond;

Că a se releva pentru întâia dată înaintea Inaltei Curți ar fi a considera acele forme ca interesând direct ordinea publică, ceea ce nu se poate admite, de oarece modul administrării probei cu martori, ca orice altă dovadă, nu poate avea vreun interes direct decât pentru părțile litigante; că dar acest al doilea mijloc de recurs nu se poate primi.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența dela 23 Septemvrie 1909

Președenția d-lui OȘCAR N. NICOLESCU, prim-președinte

Corneliu R. Manolescu cu Stelian Lambrino

Contestație la executare.—Hotărîri date față cu autorul succesoriului cu titlu particular.—Dacă ele sunt opozabile succesoriului cu titlu particular, și în cari anume cazuri?

Hotărîrea dată față cu autorul lui este opozabilă succesoriului cu titlu particular, când este anterioară dobândirii drepturilor lui, sau îndeplinirii formalității transcrierii, dacă este vorba de un imobil, ori de un drept real imobiliar; că succesoriul particular numai atunci este considerat ca terțiu, când titlu lui de achizițiune a devenit opozabil terților, înainte de hotărîrea dată față cu autorul lui.

Prin urmare, succesoriul cu titlu particular, neputând să aibă mai multe drepturi decât autorul său, și din moment ce este judecat că acesta nu avea nici un drept asupra unui pământ, nici legatarul cu titlu particular nu se poate pretinde proprietar al aceluia pământ.

S'a ascultat din partea apelantului Corneliu R. Manolescu, d-nii avocați Dimitropol și Atanasiu; iar din partea intimatului St. Lambrino, d-l avocat I. A. Brătescu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Corneliu R. Manolescu, în contra sentinței Tribunalului Dâmbovița cu No. 279 bis din 25 Aprilie 1909;

Având în vedere că prin această sentință Tribunalul Dâmbovița admite contestația făcută de Joița Ionescu în calitate de tutoare legală a minorului său fiu I. Stelian Lambrino, și continuată de acesta devenit major, în contra executării efectuate de portărelul aceluia tribunal G. Pârjolescu în ziua de 4 August 1901, a sentinței cu No. 424/92 și, prin consecință, consideră ca neopozabilă lui acea executare;

Având în vedere că prin contestația sa Joița Ionescu, ca tutoare legală, se opune la executarea făcută de portărelul G. Pârjolescu, pe motiv că executarea fiind pornită în contra obștei locuitorilor împroprietăriți pe moșia Găești a lui Corneliu R. Manolescu, i se ia din stăpânire un loc în întindere de opt prăjini cu han și case, grajd, magazie și alte construcțiuni pe dânsul, loc pe care-l stăpânește în baza actului dela 1884;

Având în vedere susținerile orale și concluziunile scrise ale părților, precum și actele invocate în instanță și aflate la dosarul cauzei;

Având în vedere că din aceste acte și din desbaterile urmate în instanță se constată, în fapt, că Nae Manolescu, părintele apelantului făcând în 1876 hotărnicia moșiei sale Găești din județul Dâmbovița, inginerul hotarnic Al. Andonescu, stabilește prin hotărnicia și planul său, că obștea locuitorilor împroprie-

tăriți după legea rurală pe această moșie, posedă o întindere de pământ de 27 pog. și 704 stj patrați peste delimitarea dela 1864;

Că Tribunalul Dâmbovița, prin sentința cu No. 139 din 23 Mai 1878, confirmă planul și hotărnicia inginerului Al. Andonescu, constatând că însăși obștea a declarat că nu s'a atacat pământul cu care a fost împroprietărită după legea rurală;

Că această sentință rămânând definitivă, și fiind investită cu formula executorie, judecătorul supleant al Trib. Dâmbovița o aduce la îndeplinire prin actul de executare din 29 Aprilie 1881, luând din posesia locuitorilor 27 pog. și 704 stj. pătrați, prevăzute în hotărîrea cu No. 139/78;

Că la 28 Mai 1892 Corneliu R. Manolescu, în calitate de fiu și moștenitor al defunctului Nae Manolescu, cere confirmarea actului de executare de mai sus despre vecinătatea obștei locuitorilor împroprietăriți pe moșia Găești, și Trib. Dâmbovița prin sentința cu No. 424/92 confirmă executarea efectuată;

Că această sentință rămânând definitivă și investită cu formula executorie, portărelul G. Pârjolescu, în urma ordinului de executare al prezidentului Trib. Dâmbovița cu No. 18712/901, pune în posesie de fapt și de drept pe Corneliu R. Manolescu, prin procesul-verbal din 4 August 1901, asupra pământului ce fusese câștigat de la obștea locuitorilor împroprietăriți pe moșia Găești, prin hotărîrea ce se aducea la îndeplinire;

Că, în contra acestei executări, se fac două contestațiuni în ziua de 7 August 1901: una de către Ion Mihai și alta de către Joița Ionescu, în calitate de tutoare legală a minorului său fiu Stelian Lambrino; că tribunalul prin încheierea cu No. 5650 din 21 Iulie 1902 constată că sentința cu No. 424/92 s'a executat față de obștea locuitorilor împroprietăriți după legea rurală pe moșia Găești, fără însă a prejudicia drepturile deduse prin aceste două contestațiuni;

Că contestațiunea lui Ion Mihai fiind perimată prin sentința Trib. Dâmbovița No. 584 din 25 Septemvrie 1903, iar contestația făcută de Joița Ionescu fiind judecată și admisă prin hotărîrea cu No. 279/909, Corneliu R. Manolescu a făcut în contra ei apelul de față;

Având în vedere că contestatorul, intimatul, în sprîjinul contestațiunii sale susține că hotărîrile cu No. 139/78 și 424/92 nu-i sunt opozabile, de oarece el este un terțiu, și deci nu poate fi deposedat, în executarea acestor sentințe, de pământul în întindere de 8 prăjini, ce deține în baza actului de la 1884;

Având în vedere că din actele aflate la dosarul cauzei se constată că actul pe care contestatorul își întemeiază dreptul său la cele 8 prăjini este transacțiunea aut. la No. 2191 din 29 Martie 1884 de Trib. Dâmbovița și intervenită între Stănică Mihai și Manole Lambrino, autorul contestatorului, act prin care Stan Mihai declară că lasă în deplină proprietate lui Lambrino locul aflat alături cu hanul în mărime de 8 prăjini, cu case și dependințe clădite pe el, în schimbul renunțării făcută de Manole Lambrino la cumpărătoria hanului situat în comuna Găești lângă gară;

Având în vedere că Stan Mihai făcea parte dintre locuitorii împroprietăți după legea rurală pe moșia Găești, și la epoca confecționării actului de transacțiune dânsul era arendașul acestei moșii, după cum rezultă din tabela litera A și din contractul de arendare aflat la dosar;

Având în vedere că din expertiza ordonată de tribunal prin încheierea cu No. 7723 din 4 Octomvrie 1908, se constată că locul posedat de Lambrino face parte din terenul ce s'a luat din delimitarea locuitorilor;

Considerând că din cele ce preced se stabilește că locuitorul Stan Mihai a transmis, în 1884, lui Manole Lambrino o porțiune de pământ ce făcea parte din acele ce stăpâniseră pe nedrept locuitorii împroprietăriți pe moșia Găești după ce aceștia fuseseră obligați a-l delăsa în deplină proprietate lui Nae Manolescu

prin hotărîrea No. 139/78 rămasă definitivă și executată în 1881;

Considerând, în drept, că este cert că hotărîrea dată față cu autorul este opozabilă succesoriului cu titlu particular, când este anterioară dobândirii drepturilor lui sau îndeplinirii formalității transcrierii, dacă este vorba de un imobil ori de un drept real imobiliar, că succesorul particular numai atunci este considerat ca terțiu când titlul lui de achizițiune a devenit opozabil terților înainte de hotărîrea dată față cu autorul lui;

Considerând că întru cât Lambrino a dobândit în 1888 dela unul din locuitorii împroprietăriți pe moșia Găești 8 prăjini de pământ din cele 27 pog. pe cari locuitorii le pierduse anterior prin hotărîrea cu No. 139/78, este evident că Lambrino, succesor particular al lui Stan Mihai, nu este un terțiu și deci hotărîrea cu No. 139/78 și cea de executare cu No. 424/92 îi sunt opozabile; că el neputând să aibă mai multe drepturi decât autorul său Stan Mihai și fiind judecat că acesta nu avea nici unul asupra pământului în litigiu, contestatorul nu se poate pretinde proprietar al celor 8 prăjini de pământ;

Având în vedere că intimatul obiectează că apelantul Corneliu R. Manolescu a recunoscut calitatea de terțiu, prin faptul că i-a intentat o acțiune în revendicare pentru acele 8 prăjini;

Considerând că obiecțiunea nu este întemeiată, căci acțiunea în revendicare fiind intentată în timpul când contestațiunea lui Lambrino era încă pendinte la tribunal, ea constituie din partea lui Corneliu R. Manolescu un act de apărare și de conservare al drepturilor sale, precum este dreptul la venitul locului în litigiu; că dintr'un asemenea act nu se poate deduce o decădere sau o renunțare la dreptul de a opune succesoriului particular hotărîrile dobândite față cu autorul lui înainte de actul din 1884;

Având în vedere că intimatul susține în al doilea rând, că în cazul când nu ar fi considerat ca terțiu atunci hotărîrea cu No. 424/92 nu-i este opozabilă, de oarece investirea ei cu formula executorie nu a fost făcută cu respectarea formelor legale, adică în procesul-verbal de comunicarea acestei sentințe către obștea locuitorilor împroprietăriți; nu se arată cărei obște s'a dat în primire copia, și nu se arată anume de pe ce moșie și a cui este moșia, întru cât sunt locuitorii împroprietăriți, unii pe moșia Găești a apelantului, alții pe moșia Găești a lui Căplescu, și alții pe moșia Găești a lui Olănescu;

Având în vedere că atât hotărîrea cu No. 139/78, cât și cea cu No. 424/92 sunt date față de obștea locuitorilor împroprietăriți după Legea rurală pe moșia Găești;

Având în vedere că din procesele-verbale dresate în zilele de 28 și 30 Noemvrie 1892, de către agentul corpului de portărei și de către ajutorul de primar al comunei urbane Găești, se constată că copia după sentința cu No. 424/92 a fost înmănată, în conformitate cu art. 74 și 75 din Codul de procedură civilă, obștei locuitorilor împroprietăriți după Legea rurală în moșia Găești din comuna Găești, astfel după cum se prevede în hotărîrile de mai sus;

Având în vedere că deși erau mai mulți proprietari în moșia Găești, însă toți locuitorii împroprietăriți pe această moșie au fost trecuți pe aceeaș tabelă, după cum rezultă din tabela de împroprietărire aflată la dosar;

Că dar, când primarul constată în procesul său verbal că a comunicat copie de pe hotărîrea cu No. 424/92 locuitorilor împroprietăriți după Legea rurală în moșia Găești, este evident că s'a comunicat și acelor împroprietăriți pe porțiunea din moșia Găești aparținând apelantului Corneliu R. Manolescu;

Că, astfel fiind, bine a fost făcută comunicarea hotărîrii cu No. 424/92 către obștea locuitorilor, și deci și acest al doilea motiv de contestațiune este neîntemeiat în fapt;

Considerând că întru cât ambele motive invocate de contestator în sprijinul contestațiunii sale sunt nefondate, urmează a se admite apelul făcut de Corneliu R. Manolescu, a se reforma sentința apelată și a se respinge contestațiunea pornită de Joița Ionescu și continuată de Ion St. Lambrino;

Pentru aceste motive, redactate de d-l prim-președinte Oscar N. Nicolescu, Curtea admite, etc.

(ss) Oscar N. Nicolescu; G. Raicoviceanu; I. Stambulescu; D. Maxim; Ar. Alexandrescu

Grefier (s) N. Brătianu

Tănuitorii se pedepsesc sau nu când autorul principal este apărât de lege?

Extragem dintr'o carte de judecată, pronunțată în ziua de 22 August 1909 la judecătoria ocolului rural Panciu din județul Putna, câte-va considerațiuni judicioase și interesante în această chestiune.

Având în considerațiune mai întâiu chestiunea de drept, dacă tănuitorii sau complicitii se pedepsesc când autorul principal este apărât de lege, și socotind că teoria susținută de unii: că acolo unde nu sunt autori nu sunt nici tănuitori, nu este o teorie adevărat juridică; sau prin considerațiunea: că acolo unde autorii principali printr'un privilegiu al legii nu sunt pedepsiți, urmează ca și tănuitorii și complicitii să fie achitați, ajungem la o teorie prea periculoasă pentru ordinea socială.

Având în vedere că în legislația noastră mai înainte de toate trebuie să facem o distincțiune între tănuitori și complici, căci această deosebire a făcut-o legiuitorul român, și în Codul nostru penal, corespunzător art. 62 din Codul penal francez, vedem că legiuitorul nostru nu pedepsește pe tănuitori ca pe niște complici, ci avem art. 53 în care se face clar deosebire între complici și tănuitori, și prin art. 54 se prevede o anume pedeapsă pentru acest delict *sui generis*; iar din combinațiunile acestor două articole reiese că tănuirea fiind un delict de sine stătător, se impută celor ce îl comit, independent de autorul principal.

De, altfel, trebuie să recunoaștem că deosebirea ce au făcut-o traducătorii Codului nostru penal, este absolut rațională și juridică, și desigur la alcătuirea textelor mai sus arătate au socotit cu drept cuvânt că tănuitorii nu pot fi considerați complici, fiindcă ei comit alte fapte decât delictul, în urma căruia ia naștere tănuirea, și deci avem pe deoparte prima infracțiune, faptul principal, iar pe de altă parte urmarea delictului prin tănuire, ascundere, adică o a doua infracțiune, un delict *sui generis* care e conștient cu primul, dar care nu poate constitui stare de complicitate cu delictul ce s'a comis.

Având în vedere că legiuitorul nostru în mod

expres a făcut această deosebire, iar acolo unde a crezut că tănuirea devine o complicitate, a spus-o în mod categoric, cum este în art. 56 din Codul penal român, unde în mod special se arată: că acei cari mai înainte sau în timpul săvârșirii crimei sau a delictului, ar fi avut înțelegere ca să ascunză lucrurile ce vor proveni din infracțiune, se vor pedepsi ca complici.

Având în vedere toate acestea, este de prisos, în primul loc, să mai relevăm că în legislația noastră penală, în materie de tănuire, nu ne vom călăuzi după părerile autorilor francezi, întru cât tănuirea la noi este în mod special clasificat ca un delict de sine stătător; dar, afară de aceasta, chiar printre autorii francezi și printre distinșii autori străini mai toți explică în mod documentat circumstanțele personale ce vin în favoarea autorului principal și arată că dacă ele afectă criminalitatea infracțiunii, aceasta nu privește însă pe complici.

Este știut că legiuitorul dacă a introdus în unele cazuri în favoarea unuia vreun beneficiu de imunitate, este un motiv cu totul personal, și dacă autorul principal este apărât de pedeapsă, de exemplu din cauza legăturilor de filiațiune, sau pentru că este iresponsabil sau minor, sau pentru un alt motiv, complicele trebuie să fie pedepsit, și această teorie astăzi este predominantă în toată lumea juridică, și am văzut că chiar legiuitorul Norvegian, pentru a nu mai da loc de păreri controversate, a făcut și din complicitate o infracțiune de sine stătătoare, și în acelaș sens este școala pozitivistă italiană, cum și la noi defunctul Gh. Cantilli și d-l Tanoviceanu, profesor de drept penal, sunt de aceeaș părere.

Așa dar, în speță S. Ș. fie taxat ca tănuitor conform art. 53 și 54 din Codul penal, fie ca complice în conformitate cu art. 56 din Codul penal, nu poate fi apărât de pedeapsă ca chestie de drept, pentru simpla considerațiune că autorul principal nu se pedepsește, întru cât cade sub prevederile art. 307 din Codul penal, și nici pentru considerațiunea că neexistând pedeapsă pentru delictul principal, tănuitorii sunt complici și deci complicitii urmează să fie achitați.

Pentru aceste motive.

Judecător (s) V. Mamigonian

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, sau să plătească numai la prezentare în mâna încasatorilor: I. RIVEANU pentru provincie și I. St. TUDOROIU pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul emitea, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.